

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 80 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Avânturi tinerești și realizări practice.

Se știe ce forță poate răbufni dintr'o credință, ca și din grăunțele de zăpadă care în drumul său, rostogolindu-se, adună nămeți enormi, transformându-se în acele temute lavine.

„Credința mută și munții”, afirmă sfânta Scriptură, dând, plastic, cea mai impunătoare formă de puterea ei.

Iar când această credință se adapă la izvorul inimilor tinerești, proporțiile ei iau aripi de avânt nebanuit. . .

*

În ziua de sf. Dimitrie Prea Sfințitul Părinte Episcop și Excelența Sa d-l ministru D. Toni au vizitat parohia ort. rom. și școala noastră din Baziaș. Cu acest prilej elevele gimnaziului de fete din Caransebeș au donat la fața locului un iconostas pentru capela de acolo, precum și alte multe obiecte de cult.

Gimnaziul acesta nu este la întâia lui faptă frumoasă. Cetitorii noștri își amintesc desigur că acum un an cele o sută și ceva de eleve, conduse de o directoare destoinică, au descins la Baziaș cu o seamă de daruri. Ca niște albine harnice, cari găsesc prisos de timp și de dar, ele au împodobit austerii pereți ai capelei cu o cruce, cu candelă, cu tot ce au prins dela unul și dela altul în colinda lor pe la diferite uși de oameni buni. Căci într'adevăr, ce inimă poate rezista unui candid și naiv gest de copil care cere pentru alții și nu pentru el!? Și, dacă adaogi la zelul lor juvenil apelul autorității școlare, gravitatea posturii lor e de-a dreptul cuceritoare.

Așa, mai cu o danie în natură, mai cu banii văduvei, corpul de profesoare și profesori al gimnaziului s'a întrecut pe sine în grija de

a patrona cât mai demn, cât mai mulțumitor, modestul lăcaș al fraților vitregiți dela Baziaș! Mulțimea de icoane — lucrate priceput și fără nici o preocupare de câștig de către inimosul profesor I. Bălău — ca și obiectele de cult, apoi cărți de ritual, candelă etc. au fost depuse ca cel mai curat și mai frumos dar în două ocazii de însăși elevele și corpul profesoral al școlii.

Poate fi un dar mai curat ca acesta? Poate fi ochiul și sufletul creștinilor dreptcredincioși din Baziaș mai cuprins de emoție și sfințenie ca sub veghea și paza lui? Însuși Duhul lui Dumnezeu se bucură și caută cu duioșie la nevinovata jertfă a unor copii. . .

Iată pentruce e magnific gestul unui Arhipăstor dublat de acela al Părintelui Școlii românești! Pe vreme și drum cu osteneală, prezența la Baziaș în ziua împodobirii din nou a capelei românești însemnează o cunună a vredniciei și a entuziasmului.

Cu adevărat ca niște Domnițe din neasemuitul nostru trecut — după cuvântul P. S. Episcop — lucrul acesta a binemeritat onoarea ce i s'a făcut.

*

Situația dela Baziaș nu este unică în cuprinsul eparhiei noastre, și cu atât mai puțin pe întinsul țării. Nu e desigur izolat nici exemplul frumos al Gimnaziului de fete din Caransebeș. Și, pe lângă Școală și Biserică avem atâtea instituții, atâtea societăți și asociații, patriotice, culturale, religioase etc. etc. Ce ar fi dacă fiecare, luând deviza faptei, s'ar deda la acțiuni de acestea sau și altele, constructive?!

Sau: credința și avântul, animează ele numai tineretul?

Da! Să luăm atunci pilda tineretului, căci odinioară cu dragoste și încredere s'a apropiat de tineret și Iisus Hristos, Mântuitorul lumii!

Piatra de sminteală a Bisericii.*)

Introducere.

În timpul din urmă, dar mai cu seamă după războiul cel mare, s'au ivit, cu repeziciunea unei pietre ce se rostogolește dela deal la vale, peste noapte, — cum s'ar zice — o mulțime de credințe și învățături noi. Toate cred că sunt pe calea cea bună, că urmează credința cea adevărată, și iarăși toate susțin, că singură Biserica lor a fost întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos. Complect desorientați, lipsiți de busola înțelegerii celei drepte, stăm și ne întrebăm: Cum, adevărat, Domnul Hristos s'a împărțit (I. Cor. 1, 13)? Sunt atâția Hristoși câte Biserici sunt? Ferească Dumnezeu! Hristos a fost unul și nedespărțit, unul precum și Dumnezeu este unul (Romani cap. 3, v. 30), și El a întemeiat numai o singură Biserică, pe care o conduce nevăzut prin urmașii Lui legiuitori, cari sunt episcopii, până la sfârșitul veacurilor.

Știind că Mântuitorul Hristos ne-a dat o singură credință, că El a întemeiat o singură Biserică, ne punem întrebarea: Care este credința și Biserica cea adevărată întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos? Cu fală trebuie să mărturisim, că *singură Biserica noastră ortodoxă este Biserica cea adevărată*, — „Biserica Dumnezeului celui viu, stâlp și întărire a adevărului“ (I. Timotei 3, 15) — *fiindcă Ea păstrează neștirbită învățătura binevestită de Mântuitorul Hristos și de către sfinții Săi învățacei și apostoli*. „Un Domn, o credință, un botez“ mărturisim noi cu marele apostol Pavel (Efeseni, cap. 4, v. 5).

Cu toate că Mântuitorul Hristos a întemeiat numai o singură Biserică, care — după cum am spus — este Biserica noastră ortodoxă, vedem că, alături de ea, s'au ridicat o mulțime de alte Biserici, cum sunt: Biserica greco-catolică, romano-catolică, reformată, luterană, anglicană; apoi mulțimea capiștelor sectare ca: pocăită, nazarineană, baptistă, adventistă, pentecostalistă, secerătoare, rascolnică, teodoristă și multe altele, cari toate pretind, că ele au fost întemeiate de Mântuitorul Hristos. Toate aceste

fracțiuni au făcut, cândva, parte din corpul sf. noastre Biserici ortodoxe, dar, în cursul timpului, ele s'au despărțit de ea, răsvrătindu-se ca niște copii, cari după ce au crescut, n'au mai voit să se supună părinților care i-au născut și i-au crescut. Cine, dar, poartă vina, că Biserica lui Hristos s'a fărâmițat în atâtea părți, când știut este de toți, că dorința cea mai fierbinte a Mântuitorului Hristos a fost ca noi să rămânem una, precum și El cu Tatăl una este (Ioan 17, 11)?

Nu fără durere în suflet trebuie să afirmăm — de dragul adevărului istoric — că *vina cea dintâiu și cea mai mare o poartă Papa dela Roma*, care, contrar poruncii Mântuitorului Hristos, fiind cuprins de dorința gloriei deșarte, a voit să fie Domn și să poruncească peste întreaga Biserică. „*El a răpit locul lui Hristos și a zis tuturor Bisericilor: Cu mine și prin mine voi veți fi unite; dregătoria păstorilor voștri va veni dela mine. Eu sunt păstorul cel mai înalt. Am drept de a cârmui totul. Eu sunt judecătorul cel mai de sus, pot judeca totul fără a fi judecat de nimeni, eu sunt răsunetul Cerului, talmăcitorul fără greșală al lui Dumnezeu*“ (Wladimir Guettée: Papalitatea schismatică, pag. 5). Așa cugetă despre sine Papii dela Roma! Acest mare adevăr nu-l spun dela mine, el fiind recunoscut de cei mai de valoare oameni ai Bisericii și învățați ai lumii.

În cele ce urmează, voesc să dovedesc, pe baza sfintei Scripturi și a Tradiției sfinte precum și a istoriei nemincinoase și nepărtinitoare, că *toate drepturile pe cari și-le arogă Papii dela Roma nu isvorăsc din vreo poruncă dumnezească, ci numai și numai din păcatul mândriei*, păcat de care fiind cuprinși o parte din îngeri, Dumnezeu i-a alungat dela fața Sa și astfel ei au devenit îngeri răi sau diavoli. *Și fac acest lucru din cauză că o parte din fiii neamului nostru românesc s'au lepădat și ei de mama lor cea adevărată, care este sf. Biserica ortodoxă și au trecut de partea streinilor cari ascultă poruncile Papei dela Roma. Iubirea cea mare ce-o simțim față de frații noștri Uniți, cari, fără voia lor și fără să știe, au fost duși în rătăcire, mă îndeamnă să scriu cele ce urmează, ca văzând și înțelegând deșertăciunea credinței lor și viclesugul conducătorilor lor, să se întoarcă la sânul mamei adevărate, care cu bucurie îi va primi și va îngriji de ei precum i-a îngrijit, pe ei și pe părinții lor, aproape 2000 de ani.*

Acum, să cercetăm amănunțit isvoarele descoperirii dumnezeiești și să vedem ce zic ele despre drepturile deosebite pe cari le-ar fi primit episcopul Romei dela Mântuitorul Hristos. Să luăm aminte ce ne spune sf. Scriptură,

*) Pentru a pune la îndemâna poporului dreptcredincios, și pe înțeleșul lui, o armă de apărare contra atacurilor concentrice și tot mai îndrăznește venite din partea conducerii fraților din cealaltă strană, la îndemnul distinsului protopop Dr. Ștefan Cioroianu, în anul dintâiu al activității mele publice, am strâns într'un mănunchiu toate dovezile scripturistice privitoare la combaterea primatalui papal. Cred că fac și fraților preoți un serviciu, publicându-le

1. Despre capul Bisericii.

Mântuitorul Hristos, încă dela începutul lucrării Sale mântuitoare, *Și-a ales*, din mulțimea învățăceilor Săi, 12 Apostoli, cărora le-a dat puterea să facă minuni, să vindece boalele, să învie morții, să calce peste șerpi și scorpii și peste toată puterea diavolească (Matei 10, 8; Marcu 6, 7). Pe acești 12 apostoli Domnul îi trimite în lume zicându-le: „*Mergeți în toată lumea, binevestiți Evangelia la toată făptura*“ (Marcu 16, 15); „*Mergând învățați toate popoarele, botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh*“ (Matei 28, 19), și le făgăduiește că va rămâne cu ei și cu urmașii lor, cu preoții, „*până la sfârșitul veacurilor*“.

Apostolilor și prin ei urmașilor lor, preoților, Domnul le zice: „*Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine mă ascultă, cel ce vă primește pe voi pe Mine mă primește și cel ce se leapădă de voi de Mine se leapădă*“ (Matei 10, 40; Ioan 15, 18—23 și cap. 16—17). După Învierea Sa din morți, intrând prin ușile încuiate de apostolii Lui, ce erau ascunși de frica jidovilor, le zice: „*Luăți Duh sfânt; cărora veți ierta păcatele se vor ierta și cărora le veți ține, vor fi ținute*“ (Ioan cap. 20, v. 22—23). Aceste locuri dovedesc cu destulă claritate, că *înaintea Mântuitorului toți apostolii erau de o potrivă. Apostolii între ei sunt frați, iar capul lor și al Bisericii întregi este Mântuitorul Hristos*. Sf. apostol Pavel aseamănă Biserica lui Hristos cu un corp al cărui Cap este Hristos și ale cărei membre sunt păstorii și credincioșii. „*Hristos — zice el — a dat pe unii apostoli, iar pe alții prooroci, iar pe alții evangeliști, iar pe alții păstori și dascăli, spre săvârșirea sfinților, spre lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos... capul fiind Hristos*“ (Efeseni 4, 11—16) „... *bărbatul este cap femeii, precum și Hristos este cap Bisericii...*“ (Efes. 5, 23; I. Cor. 12, 12—28).

Cine poate susține, că din aceste locuri s'ar vedea vre-un drept deosebit ce ar fi primit vre-un apostol? Cred, că nimeni. Și cu toate acestea papii dela Roma îndrănesc să spună că sf. apostol Petru a fost cel dintâiu și mai mare apostol, ba chiar că el este capul și temelia Bisericii întregi și astfel ei, ca următori ai lui Petru, sunt șefii întregii Biserici.

Drepturile pe cari teologii romano și greco-catolici i le atribuesc sf. Petru, nici el însuși n'a avut cunoștință de ele, nu le-a știut, nici nu le-a exercitat, căci dacă le-ar fi avut, ar fi spus Mântuitorul Hristos, sau vre-unul dintre apostoli, acest lucru. Dimpotrivă. Sf. Petru

scriind mai marilor bisericii (episcopilor) presbiterilor — cum le zice el — nu le scrie ca din partea unui șef mai mare al lor, ci ca unor frați și egali cu el, rezervând Mântuitorului Hristos dreptul de „*mai marele păstorilor*“. Iată ce zice el în I. epistolă cap. 5, v. 1: „*Pe presbiterii cei dintre voi îi rog, ca cel ce sunt împreună presbiter și mărturisitor al patimilor lui Hristos și părtaș al slavei celei ce va să descopere: Păstoriți turma lui Dumnezeu cea dintre voi purtând grijă de dânsa nu cu sila ci de voie, nu cu agoniseli urâte ci cu osârdie... pildă făcându-vă turmei. Și când se va arăta mai marele păstorilor, veți lua cununa mării cea nevestejită*“.

N'am întâlnit în sfânta Scriptură nici un text privitor la subiectul ce ne preocupă, unde Iisus Hristos să nu fie privit ca unicul cap al întregii Biserici și unde Biserica să nu fie văzută ca un tot, unul și acelaș, compus din credincioși ca și din păstori.

Dacă din aceste locuri — zic romano-catolicii și uniții — nu se vede autoritatea supremă a sf. Petru, apoi mai sunt locuri în sfânta Scriptură de unde se poate vedea limpede, că sf. Petru a primit atribuții deosebite de ceilalți apostoli. În acest scop se provoacă la un text mult talmăcit și răstălmăcit din s. Evanghelie a lui Matei cap. 16, v. 13, unde se zice: „*Iar venind Iisus în părțile Cesareei lui Filip, a întrebat pe ucenicii Săi zicând: Cine-Mi zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului? Iar ei au zis: unii Ion Botezătorul, alții Ilie, iar alții Ieremia sau unul din prooroci. Zis-a lor Iisus: Dar voi cine-Mi ziceți că sunt? Și răspunzând Simon Petru a zis: Tu ești Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu. Și răspunzând Iisus a zis lui: Fericit ești Simone var-Iona (fiul lui Iona) că trup și sânge nu ți-a descoperit ție acestea, ci Tatăl Meu cel din Ceruri. Și Eu zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile Iadului nu o vor birui pe dânsa. Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor...*“

(Urmează)

C.

Oare nu este un singur părinte pentru noi toți? Nu ne-a creiat oare pe noi un singur Dumnezeu? Pentru ce suntem vicleni unul față de altul, ca să pângărim legământul părinților noștri?

(MALAHIA cap. 2, v. 10)

Sentimentul de inferioritate la copil.

(Continuare)

De **GEORGE MITRICĂ.**

„Compensația este un mijloc, o stratagemă întrebuințată de natură, pentru a se apăra de o insuficiență a organismului și a-i restabili pe cât se poate echilibrul“.

Așa, spre pildă, cum cel cu un picior mai scurt este silit să se aplece înspre cel scurt, sau acelaia ce are un creier rănit i se vor dezvoltă centrii înlocuitori pentru a veni în ajutorul funcțiunilor atinse.

În domeniul mental este același lucru, cu deosebirea, că compensația are rol dublu: să îndrepte lipsurile și să se ferească cât mai mult a mai avea acest sentiment chinuitor.

De aici putem să distingem două mari clase de fenomene compensatoare: unul care birue în chip obiectiv și altul care apără subiectul contra insuficienței sale. Sigur, primul caz e ceva eroic, triumfător — al doilea ceva protector, desimulator.

Compensația eroică — este întâlnită la indivizii cu un puternic amor-propriu, care suferă de o inferioritate de natură organică. Inferioritatea îi stimulează instinctul combativ. Lupta se angajează. Lucru sigur, că el, ca să fie cu atât mai sigur de reușită, nu se mulțumește cu compensația, ci se supracompensează, desfășurând pentru aceasta comori de energie și stăruință.

Așa se înțelege faptul că anumite inaptitudini, cari rănesc sufletele bărbătești, fac să se nască anumite talente. Demostene este un caz tipic. Nu numai că și-a pierdut timiditatea și pelicia, dar a ajuns cel mai mare orator al timpului.

Ceva mai precis: voința de a birui astfel de inferiorități, duce la formarea de talente.

Cazul lui Wilhelm II., care în tinerețea lui a fost debil și cu un braț paralizat, după încercări stăruitoare, ajunge să-și revină și să se facă și un bun călăreț. Când odată acest Wilhelm II. se prezintă în fața temutului său bunic cu husarii săi, acesta exclamă: „iată un lucru minunat, n'aș fi crezut-o asta niciodată!“ Încredințarea lui Wilhelm, că orice slăbiciune se învinge, i-a rămas pentru totdeauna.

Mai târziu s'a dovedit cu tristețe — că această victorie fusese foarte superficială și că mai bine ar fi fost dacă din sufletul său ar fi îndepărtat vanitatea nemărginită. Ghimpele care și acum îi îmboldea sufletul, nu putuse fi scos. Educatorii, împreună cu el, n'au înțeles că mai bine ar fi fost dacă s'ar fi salvat această situație insuficientă printr'o virtute morală — modestia.

Mijlocul cel mai sigur este în a răscumpăra o inferioritate cu o calitate morală a cărei absență noi o plângem,

Compensația protectoare. Când individul care suferă de inferioritate nu este în stare să o țină în frâu, dezvoltându-și aptitudinile ca să o compenseze și când nu-i destul de filosof a primi să fie inferior altora — el va simula sau va da ofensivă. Această simulare va fi și ea o compensare.

Exemple pot aduce: iată fricosul fluerând pădure — dacă l-ați auzit —, priviți palavragiul care caută să strălucească cu atât mai mult cu cât vede nulitatea sa. Studiați apoi atitudinea unui burghez — care propriu zis nu e burghez — ci face pe grozavul, ca astfel lumea să nu observe jena, în care trăește din greu.

Interesant a putea prinde aceste mișcări — pentru că ele trec cu ușurință pe lângă public.

La copil asemenea: cel ce va suferi de asemenea inferiorități, va lua o înfățișare contrară, dacă va suferi de inferioritatea debilității, va arăta întotdeauna ca un individ forte, va fi lăudăros, cicălit, va imita incontinuu pe cei mari și mai la urmă, va fi încăpăținat și îndărătnic.

Acum pentru a complecta constatările acestea să-mi fie permis ca să revin asupra cazului tragic al lui Wilhelm. Toate manifestările lui militariste și imprealiste, cum și provocațiunile sale nechezuite erau numai mărturisiri de slăbiciunea sa. În realitate nu era de loc războinic, ci dincontră și-a adunat oștire cât mai multă pe lângă dânsul, căci la tot pasul vedea dușmani. Tendința aceasta nu era decât simplu o defensivă.

Era aceasta o nesiguranță bolnăvicioasă, și ca să o salveze, dădea mereu aparență de provocare. Toată lumea negreșit s'a înșelat de aceasta. Alături de această compensație simulatorie, găsim o compensație consolatorie. E o întreagă scară de varietăți. Întotdeauna cei din categoria aceasta se refugiază în ficțiune și în reverie. Cerem visului puterea și autoritatea pe care vieța reală nu ni-o dă. Cine nu-și aduce aminte din copilărie când a fost pus de cineva într'o situație de umilire și nu a putut să răspundă — sau mai bine nu a avut puterea să răspundă, nu și-a dorit o forță de uriaș, ca să-i dea dușmanului pedeapsa meritată. Asemenea închipuiri dau târcoale sufletului copiilor. Această lume este creată de ei și nu-i deloc primejdioasă.

Delirul acesta am spus că nu e primejdios, dar poate să fie și semnul unei suferințe secrete. Fuga aceasta poate să meargă până la somnambulism. Iarăși e sigur că fuga aceasta de realitate nu e totdeauna premeditată, după cum n'a fost cea mai celebră dintre ele: Jean Jacques Rousseau în etate de șaisprezece ani, neliniștit și nemulțumit de starea sa — după ce vede că i s'au închis porțile orașului și după câteva momente de tortură, aduce cel mai superb imn desrobirii. (Urmasă)

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

(Continuare)

De: Pr. **Constantin Târziu**
licențiat în teologie.

Episcopul Sava (1606—1627) al Inăului a dăruit mănăstirii satul Hodoș care îi aparținea. În 1651 mănăstirea era reședința mitropolitului Sofronie care călătorește până la Moscova pentru a cere milostenie pentru mănăstirea sa cu hramul Intrării Prea sfinței Născătoare de Dumnezeu¹⁾.

În anul 1700 egumenul a cerut protecția Generalului Leopold Schlick iar în 1716 cea a lui Eugen de Savoya împotriva Curuților lui Francisc Rákoczy²⁾. În 1721 i se ia vama dela trecătoarea Mureșului, hotarul din Zădărlac și „predium“-ul din Bodrog și Szöllös; apoi în 1745 Comandantul cetății Arad ocupă samavolnic toate pământurile mănăstirii care i se restituie deabia la 10 Decembrie 1750³⁾.

Odată cu înstăpânirea icarhiei sârbești asupra Banatului, mănăstirea Bodrog ajunge în mâinile ei, ca și celelalte mănăstiri din provincia noastră.

În 1771 avea ca locțiitor de egumen pe Maxim Ștefanovici, care avea sub ascultarea sa 11 călugări⁴⁾. În 1788 găzduia pe învățatul călugăr Naum Râmnicănean⁵⁾, iar în 1804 avea arhimandrit pe Teodosie Ioanovici⁶⁾. Din 1812 egumen la Bodrog este Moise Manuilovici promovat în același an arhimandrit; în 1830 fusese propus ca episcop al Aradului, dar nereușind, se retrase din mănăstire și în locul lui fu numit egumen Simion Popovici⁷⁾. Acesta repară mănăstirea, punând în ordine toată gospodăria ei. Moare la 8 Maiu 1837 și e îngropat la mănăstire⁸⁾.

Urmă ca arhimandrit Grigorie Chirilovici (14 Ian. 1838—1839), care fu transferat după un an la Sân-Giorz din cauza proastei lui administrații. În locul lui veni arhimandritul Ștefan Cragoievici (1839--?) care cumpără o moară cu 4000 fl. din venitul căreia voia să restaureze mănăstirea⁹⁾. Ultimul stareț sârb a fost arhimandritul Cornel Jivcovici (1853—1887)¹⁰⁾.

În 1887 mănăstirea a trecut în stăpânirea românească, când a și fost numit cel dintâiu

stareț român, arhimandritul Augustin Hamsea (1887—1916), care s'a remarcat prin buna chivernisire a averilor mănăstirii precum și a edificiilor ei¹¹⁾. În 1916 conducerea mănăstirii și-a rezervat-o episcopul Ion Ignatie Papp. În 1925 noul episcop al Aradului Grigorie Comșa (1925—1935) a numit ca stareț pe arhimandritul Policarp Morușca care, în timpul conducerii sale de zece ani, până în 1935, când a fost numit episcop în America, a încercat să desvolte o întinsă acțiune misionară, intelectuală-religioasă și gospodărească¹²⁾.

Odoarele cele mai însemnate cari se păstrează la mănăstire, sunt: 1. un vas de argint pentru anafora din 1523; 2. un pahar de argint din 1562; 3. un potir de argint aurit din 1732, lucrat cu mare artă; 4. două sfeșnice mari pe prestol din 1800 și 5. două cruci artistice lucrate din sec. XV. sau XVII. Dintre cărți sunt de menționat: o evanghelie rusească din 1701 și o evanghelie din 1742¹³⁾. (Urmează)

O sărbătoare simbolică.

Cei doi stâlpi ce au străjuit și au veghiat mereu la poarta statului român — *Biserica și Școala* — s'au închinat unul către altul, formând cetatea românismului.

Convinși de acest adevăr, reprezentantul Bisericii noastre bănățene, P. S. Episcop Vasile, împreună cu d-l subsecretar de Stat al Ministerului Educației Naționale Dimitrie Țoni, au consfințit, prin împreună lucrare, opere ce contribue la cimentarea cetății neamului. Prezența d-lui ministru Țoni în Banat, în zilele de 24 și 25 Octomvrie, au fost momente de răscolitoare avânturi. Biserica noastră, prin reprezentantul ei, P. S. Părinte Episcop Vasile, a luat parte la aceste bucurii.

În ziua de 25 Octomvrie s'a inaugurat în Recița o școală primară, care este o mândrie a Școalei românești. Programul s'a început cu ridicarea pavilionului. Textul biblic îl tălmăcește însuși P. S. Sa Părintele Episcop Vasile. Era textul din Apostolul dela Te Deum, ce ne îndeamnă la supunere și ascultare față de conducătorul Statului. Cei peste 500 de străjeri încolonați în careu în jurul catargului, ascultau îndemnul arhierestii la ordine, cinste, disciplină și supunere față de Regele Țării.

D-l ministru Țoni explică rostul străjeriei și intențiunile nobile ale M. S. Regelui de a regenera țara prin străjerie.

Urmează inaugurarea școalei primare, începută cu sfeștiana, săvârșită de P. O. D. protopop Dr. I. Ieremia și On. D. I. Vida.

Iau cuvântul: dir. școalei T. Lugojenel, d-l Secretar general al Ținutului Timiș Dr. N. Ciupe, în numele Excelenței Sale Rezident Regal Dr. A. Marta, apoi d-l ministru Țoni, cari au evocat în mod impresionant scene din viața școalei confesionale, prin care a trăit ființa neamului.

Erau de față, pe lângă P. S. Sa și d-l ministru:

11) Idem o. c. p. 188—189.

12) Arh. P. Morușca în „Almanahul Banatului“ p. 140—141.

13) Idem l. c.

1) S. Dragomir: „Contribuții priv. la rel. bis. cu Rusia“ în sec. XVII. Analele Academiei Române. Ser. II. t. XXXIV. București 1912 p. 1079—1080, 1169—70. No. XIX.

2) Șt. Mețeș o. c. p. 184.

3) Idem l. c.

4) Șt. Mețeș o. c. p. 184—185.

5) Idem o. c. p. 185—186.

6) Idem o. c. p. 186.

7) Idem o. c. p. 186—187.

8) Idem o. c. p. 187.

9) Șt. Mețeș o. c. p. 187—188.

10) Idem o. c. p. 188.

ȘTIRI

d-l Dr. Ciupe, d-l inspector general S. Evuțian, d-l Hilt director general al învățământului profesional, d-l Iacobescu preș. asoc. învățătorilor din țară, d-l P. Jumanca insp. școlar, d-l Cioban, insp. școlar, d-l T. Stan insp. școlar, d-l director Manciu al U. D. R.-ului, d-l dîr. Onciu, d-l P. Rămneanțu, d-l revizor școlar Stoicănescu, d-l insp. Nedelcu dela Straja Țării, d-l prefect Marian al județului Caraș, d-l Dr. Milutinovici prim-prefector, precum și o mulțime de învățători și alți intelectuali din localitate și jur.

După masă plecăm cu 5 automobile la Oravița, unde oaspeții sunt găzduiți de U. D. R.

A doua zi la sf. Dimitrie, întregul alaiu merge la Baziaș, unde sosim la ora 10¹/₂ dimineața.

Baziașul, care este unul din punctele strategice ale graniței extreme de sud, a trăit în ziua de sf. Dumitru din anul acesta cea mai frumoasă zi de înălțare creștinească și românească. Sfințirea obiectelor și a întregului aranjament de împodobire a capelei, datorite de gimnaziul de fete din Caransebeș, a fost onorată de șeful Bisericii din Bănat și de reprezentantul Statului. Așteptau acolo, cu lacrimi în ochi, Românii treziți din influențele străine, pe trimișii conștiinței naționale. După liturgia săvârșită de protopopul tractual Ioan Orăvițan, înconjurat de soborul preoților din Clisura Dunării, P. S. Sa Părintele Episcop Vasile săvârșește sfințirea apei și stropirea odoarelor datorite de gimnaziul de fete din Caransebeș.

În fața altarului P. S. Sa rostește rugăciunea mult grăitoare dela sfințirea apei. La un moment vocea cutremurătoare a arhierelui se oprește, ... glasul nu mai avea putere, căci era învăluit în lacrimi. Cuvântul era înăbușit, dar, sentimentele de român clocoteau. ... Emoțiile au fost esplicate prin cuvintele festive ale arhierelui, care spunea că înainte cu 3 ani capela din Baziaș era goală și sărăcăcioasă, avea aspectul unui început de înjghebare românească. Azi acea capelă se vede frumos împodobită cu toate cele necesare, prin sânguina pornită din sufletul creștinesc și românesc al corpului didactic și elevelor gimnazului de fete din Caransebeș, de sub conducerea insufletei directoroare E. Ionescu. Trezirea conștiinței naționale la Românii sărbizați din Clisură tot prin modestele capele s'a început. Deaceea P. S. Sa puternic emoționat spunea, că Biserica neamului ca și mama cea bună și duloasă, s'a îngrijit și se îngrijește totdeauna de fiii săi cei mai mici și îndepărtați dela granițele Țării. Mulțumește apoi tuturor factorilor, cari au contribuit la această realizare națională. D-l secretar general al Ținutului și d-l Ministru Toni adănci mulțumiți de cele constatate aici, aduc cuvântul de recunoștință al Țării pentru opera națională săvârșită de profesoare și eleve, care ca și doamnele și domnițele voevozilor au depus căldura sufletului lor la focul sacru al Altarului.

D-na directoare Ionescu a tălmăcit dragostea cu care școala a îmbrățișat apelul pornit din inima bunului român S. Evuțian inspector general al învățământului, de a împodobi capela de acolo.

Păr. Ghilezân, preot-catihet, mulțumește înalților oaspeți și ctitorilor, pentru atenția dată credincioșilor din Baziaș. Se mai spunea acolo, că această sărbătoare va rămâne ca un simbol al ortodoxiei românești.

Valurile Dunării, ce intră prima oară pe pământ românesc la Baziaș vor spune Țării ce s'a făcut și s'a simțit la punctul de hotare de acolo. . .

Corpul didactic și elevetele gimnazului de fete din Caransebeș, care erau prezente acolo, lăcrimau de bucuria rodului muncii lor.

T. R.

Sfântul Sinod s'a întrunit în sesiunea de toamnă Miercuri, sărbătoarea Marelui Mucenic Dimitrie. La ședințe a plecat Joi dimineața și P. S. Sa Părintele Episcop Vasile al nostru.

Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile și Esc. Sa d-l ministru, subsecretar la ministerul Educației Naționale Dimitrie Toni împreună cu d-nii Sabin Evuțian inspector general școlar și Dr. Gheorghe Ciupe secretarul general al Rezidenției Ținutului Timiș, au vizitat Miercuri școala și parohia ortodoxă din Baziaș. Elevele gimnaziului din Caransebeș au dus cu acest prilej o nouă serie de daruri pentru capela noastră de acolo. Au avut loc înălțătoare festivități, despre cari publicăm în corpul foii o dare de seamă amănunțită.

Solemnități în Lugoj. Dumineca trecută s'au desvelit în cadrul unor impunătoare solemnități, busturile celor doi mari bărbați Ion I. C. Brătianu și Alexandru Mocsonyi. Serviciul sfințirii l-a oficiat P. S. Părinte Episcop cu un sobor de preoți. După terminarea solemnităților d-l Prefect al Județului Col. P. Boitan a oferit un banchet.

Congresul Asociației Clerului „A. Șaguna“ se va ține în zilele de 10 și 11 Noemvrie a. c. în Timișoara.

Cerc religios au ținut preoții cercului Zervești în Dalci Vineri la sărbătoarea Cuvioasei Paraschiva. S'a oficiat liturgia în sobor de preoți: A. Jucos-Zervești, președinte, N. Cojocariu - Borlova, N. Lazăr - Zlagna și N. Cojocariu - Vârciorova. La liturgie a vorbit păr. I. Jucos despre mântuire, iar la vecernie a cuvântat pr. N. Cojocariu din Vârciorova despre Cuvioasa Paraschiva. Poporul participând în număr mare a fost deosebit de satisfăcut pe urma acestei manifestări.

† **Preotul Nicolae Câmpian** din Măidan a trecut la cele vecinice acum o săptămână în vârstă de 61 ani. Răposatul a avut merite și în legătură cu înființarea și organizarea parohiei noastre din Anina, însemnat centru industrial, pe care a administrat-o până în anul trecut. Cu ajutorul mărinimoasei conduceri a U. D. R.-ului a ridicat o falnică biserică, ce urmează a fi sfințită cât de curând.

Dumnezeu să odihnească în pace pe robul Său!

Școala de cântăreți își va începe cursurile la 1 Noemvrie a. c. On. preoți sunt rugați să comunice aceasta elevilor pentruca să se prezinte la cursuri.

Mulțumită publică.

D-l General Iosif Iacobici, Ministrul Înzestrării Armatei, mulțumește tuturor grănicerilor, cari din prilejul numirii sale ca Ministru, au ținut să-și exprime bucuria lor pentru cinstea ce s'a făcut, atât distinsei D-Sale persoane, cât și Graniței noastre.

Dimitrie Sgăverdia

Președ. Com. de avere, Caransebeș.

Note oficiale

Nr. 5943 B 1938.

Toți preoții cari până la 31 Martie 1939 împlinesc 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu preoțesc, cu începere dela 1 Aprilie sunt îndreptățiți la câte o nouă gradație.

În urmărire toți acești preoți să-și înainteze cererile lor pentru încuviințarea noii gradații până cel mult la 15 Noembrie a. c.

Cererile se vor înainta pe cale ierarhică, adică prin Oficiile protopopești, având să se anexeze la ele cuvenitele certificate despre toți anii de serviciu, eliberate de către oficiile protopopești în drept și timbrate în regulă.

Cererile intrate după termenul de 15 Noembrie a. c. precum și cele ajustate cu certificate de serviciu netimbrate sau timbrate insuficient, nu se vor lua în considerare și preoții respectivi nu vor fi trecuți pe tabloul celor îndreptățiți la o nouă gradație.

Caransebeș la 6 Octomvrie 1938.

Episcopul:

† VASILE

No. 6345 Sc. ex 1938.

Ca și în anii trecuți vom trimite și în anul acesta fiecărui Oficiu Parohial un stoc de calendare — în raport cu populația comunei.

Calendarele se vor trimite începând cu săptămâna aceasta, remunerându-se preoții cu câte 1 exemplar la fiecare 10 exemplare.

Prețul este tot cel din trecut, de Lei 16 exemplarul.

Pentru crușarea speselor de poștă, costul calendarelor se va încasa dela preoți — ca și anul trecut — în luna Ianuarie. Cei cari doresc să se achite mai în vreme, să scrie, eventual să trimită banii pe adresa Cassei diecezane, indicându-se pe cupon „costul celor 10 (sau 20) exemplare“.

Caransebeș în 25 Octomvrie 1938.

Episcopul:

† VASILE

Nr. 6261 Sc. 1938.

Sub Nr. 6471 Sc. din 23 Noembrie 1937 am recomandat cartea scriitorului Mihail Lungianu, „Săracu Gealapu“ de bun folos în drumul misionar al preoților noștri. Cartea costă Lei 15.

Acum mai nou scriitorul nostru a dat publicității o altă lucrare „Atotputernicul pe lume“ cuprinzând legende religio-morale.

Ambele cărți sunt recomandate și de sf. Sinod și merită cu adevărat atenția preoților și a cetitorilor creștini.

Cei cari le doresc, să se anunțe la secția culturală a Consiliului eparhial până la 20 Noembrie a. c.

Caransebeș în 22 Octomvrie 1938.

Episcopul:

† VASILE

Nr. 6143 Sc. 1938.

Către Prea On. Oficii Protopesbiterale și On. Oficii Parohiale din eparhia Caransebeșului.

Conform adresei circulare a Direcțiunii Generale a P. T. T., înregistrate sub Nr. 41.030/1938, începând dela 15 Octomvrie 1938 corespondențele interne ale autorităților și institutelor figurând în Bugetul general al Statului și cari se expediază deci prin creditare de taxe, prin urmărire și ale bisericilor vor fi admise la expediere numai dacă sunt prezentate la ghișeele poștale cu borderoul de expediție în dublu exemplar potrivit modelului stabilit.

Ce privește celelalte trimiteri, mesagerii și telegrame se menține sistemul actual.

Obiectele de corespondență prezentate în alte condiții vor fi refuzate sau admise numai cu plata efectivă.

În urma celor de mai sus am dispus ca Tipografia noastră diecezană să confecționeze caiete, cari cuprind una sută borderouri de expediție în câte două exemplare.

Indatorăm deci toate comunele noastre bisericesti din țară, ca cel mult până în 5 Noembrie a. c. să comande direct la „Librăria și Tipografia noastră Diecezană“ cel puțin un caiet de borderouri, împreună cu materialul de scris (creion chimic și hârtie indigo), trimițând totodată și prețul, care preț pentru un caiet, inclusive materialul de scris, face 57 lei, la care sumă se mai adaug și spesele poștale în suma de 15 lei, deci la oaltă 72 lei.

Caransebeș în 14 Octomvrie 1938.

Episcopul:

† VASILE

TIPOGRAFIA ȘI
LIBRĂRIA DIECEZANĂ

FONDATA ÎN
 ANUL 1885.

Caransebeș
 cu legătorie proprie.

FONDATA ÎN
 ANUL 1885.

Are spre vânzare în condițiuni avantajoase, ca execuție, material și preț, obiecte bisericesti ca: potire, cruci, cruci portative pentru molitfelnice, policandre, cădelnițe, clopoței, copii, bureți speciali pentru sf. antimis, sfeșnice, căldărușe, cutii pentru sf. mir, discuri, stelute, candelile cu suport, candelile fixe, chivoturi din lemn și metal, icoane din metal, prăznicare, steaguri bisericesti, evanghelii de lux legate în metal, cărți de ritual, etc.

Prin legăturile directe ce le avem cu fabricile cele mai renumite, putem procura Onoratelor comune bisericesti orice obiect bisericesc comandat.

Primum spre reparare, reaurire și reargintare, potire, cruci precum și tot felul de alte obiecte bisericesti, cu prețuri moderate.

Calendarul Românului

Calendarul Românului, apărând în al LI-lea an, este dintre cele mai vechi și mai bine redactate calendare românești de prin părțile noastre bănățene.

pe anul 1939

a apărut

și se află

spre vânzare,

cu prețul de 16 Lei,

LA:

Ca și în anii precedenți, Calendarul Românului cuprinde, pe lângă partea calendaristică, un bogat material literar, șematismul eparhiei noastre, etc.

Librăria Diecezană, Caransebeș.